

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan mukaista tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi.

Tämä jakso alkaa 2. sunnuntaista helluntaista 2.6. ja päättyy 12. sunnuntaihin helluntaista 11.8.

Jumalan huolenpitoon luottaen

2. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 2.6.

1. TIM. 6:6–12

Timoteuskirjeen teksti varoittaa rikkau- den ja ahneuden vaaroista. Aihe on aja- ton, sillä rahan ja omaisuuden tavoittelua on perinteisesti luonnehdittu erääksi suu- rimmaksi epäjumalaksi ja uskon esteeksi. Vaikka länsimaiden maallistumiskehityk- seen liittyy monia syitä, voidaan juuri näitä Paavalin sanoja pitää nykyisessä hyvinvointiyhteiskunnassa elävän sanan- kuulijan kannalta entistä ajankohtaisem- pina. Teksti ei sisällä pelkkää varoitusta, sillä loppuun kiteytyy muistutus uskon päämäärästä. Materiaa tulee ja menee, mutta edessä siintää muuttumaton ian- kaikkisuus.

Katsottaessa tekstiä on merkillepan- tavaa, miten Paavali nivoo yhteen Raa- matun kokonaisvaroitusta rikkauksia koskien. Tämä ilmenee samankaltaisella argumentaatiolla kuin Vanhassa testa- mentissa, mikä näkyy vaikkapa Saarna- jan kirjassa: *Rikkaan oli täältä lähde- tävä yhtä alastomana kuin hän oli äitinsä koh- dusta tullut – sellaisena kuin hän oli tullut, hänen oli myös lähde- tävä.* (Saarn. 5:14–15). Samankaltaisuus paljastuu verratessa Saarnaajaa päivän tekstiin: *Emme me ole tuoneet mitään mukamme maailmaan emmekä voi viedä mitään täältä pois.* (1. Tim. 6:7) Myös Jobin kirja noudattaa saman- kaltaista päättelyä: — *Alastomana minä tulin äitini kohdusta, alastomana palaan täältä.* (Job. 1:21). Vertailu osoittaa, miten Paavali kertasi jo vanhasta liitosta tuttua opetusta.

Toinen tekstistä huomattava seikka on Paavalin aikansa yhteiskunta- ja kulttuuri- kritiikki. Tämä liittyy etenkin tekstin alka- vaan jakeeseen: *Suuri rikkauksen lähde usko kyllä onkin, kun tyydymme siihen mitä meillä on.* (1. Tim. 6:6) Sen lisäksi, että Paavali

varoittaa tekstissään rikkauksen vaarois- ta, näyttää tuo kohta olevan suunnattu täydentämään kristillisellä sanomalla etenkin aikansa kyynikko-filosofisen kou- lukunnan suosioon nousseita opetuksia. Tässä koulukunnassa vapauden ajateltiin muodostuvan minimalistisesta elämästä. Tulkinnan kannalta keskeiseen asemaan nousee sana *αὐταρκεία* (*autarkeia*), jonka voidaan ekonomisessa kontekstissa nähdä viittaavan omavaraisuuteen tai laajemmin omatoimiseen selviämiseen. Siinä missä kyynikoiden elämänviisaus ja vapauden ihanne perustui itseensä keskittyvään maailmasta eristäytymiseen — mikä näkyi vaikkapa antinatalismina (lisääntymisen vastustuksena) —, korosti Paavali ”omava- raisuuden” olevan ennen kaikkea Jumalaan turvautumista. Tämä näkyy vaikkapa Toisessa Korinttolaiskirjeessä: *Hänellä on teille annettavana runsaasti kaikkia lahjoja, niin että teillä on aina kaikki mitä tarvitsette ja voitte tehdä runsaasti kaikkea hyvää.* (2. Kor. 9:8). Tyytyminen Jumalalta saatuihin lahjoihin ei Paavalin opetuksessa mer- kitse kristityille tahallista eristäytymistä maailmasta tai itseaiheutettua köyhyyttä. Herramme sanoihin luottaen *Menkää siis ja tehkää* (Matt. 28:19), on kristittyjen tehtävä palvella Jumalaa maailman keskellä siinä ajassa ja niillä resursseilla, joita Jumala suo. Luottamus Jumalaan on myös luotta- musta hänen huolenpitoonsa.

Tekstin viimeiset jakeet 11–12 kan- nustavat kilvoitukseen. Asiayhteyden perusteella on varsin todennäköistä, että 11. jakeen ilmaus *Jumalan ihminen* liittyy Paavalin muistutukseen seurakunnan kaitsijan virasta. Toisaalta tekstin kuuli- jakunta voi olla laajempikin, sillä ilmaus on laeva ja voi laajemmassa merkityksessä tarkoittaa kaikkia kastettuja. Pastoraali- kirjeen näkökulmasta viimeiset jakeet on kuitenkin luontevaa ymmärtää ensin mai- nitulla tavalla, sillä teksti puhuu suoraan Timoteukselle.

Päätösjae 12 muuttaa tekstin retoriikkaa taisteluhenkiseksi. Seurakunnan johtaminen tai kristittynä kilvoittelemine ei ole helppoa, vaan edellyttää ponnistelua ja jopa urheilullisia käsitteitä. Tässä mielessä vuoden 1992 raamatunkäännös *Käy uskon jalo kilpailu* (1. Tim. 6:12) jättää merkityksen jokseenkin vajaaksi. Hieman lähemmäs alkutekstiä osuu vuoden 1938 käännös, joka käyttää samassa kohdassa imperatiivimuotoa *Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus*. Onkin huomattavaa, että alkukielessä käytettävällä sanalla *ἀγών* voidaan viitata myös juoksukilpailuun tai muuhun kamppailumieltä vaativaan suoritteeseen. Oleellista on, että kilvoittelun kuvataan edellyttävän ponnistelua ja että Paavali edellyttää tätä etenkin seurakunnan johtajalta, jonka luultavasti odotetaan olevan kokeneempi hengellisen elämän harjoittamisessa. Samassa yhteydessä on kuitenkin muistettava Paavalin sanat roomalaisille: *Jos sinä suullasi tunnustat, että Jeesus on Herra, ja sydämesäsi uskot, että Jumala on herättänyt hänet kuolleista, olet pelastuva.* (Room. 10:9). Kukaan ei voi teoillaan pelastaa itseään, eikä kilvoittelun lujuttua tule nähdä pelastuskysymyksenä. Lopulta denaari on kaikille sama (Matt. 20:1–16).

Samu-Ville Toivonen

Suomen teologisen instituutin
opiskelijoiden (STIO) puheenjohtaja,
teol. yo, Helsinki

Kutsu Jumalan valtakuntaan

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 9.6.

LUUK. 9:57–62

Alkamassa on Jeesuksen matka kohti Jerusalemiä, ristiä ja ylösnousemusta. Takana on pitkä jakso opetuksia ja tunnustekoja Galileassa. Jeesus ja hänen seuraajansa taittoivat taivalta, alkutekstin mukaan ”ovat tiellä”. Tie ei ole mikä tahansa tie,

vaan juuri tie Jerusalemiin, Vapahtajan kärsimystie.

Matkalla on apostolien lisäksi joukko muitakin opetuslapsia. Heidän joukostaan nousee kolme miestä, jotka selvitävät asemaansa Jeesuksen seuraajina. Olisiko heistä seuraamaan Jeesusta tiellä kohti Jerusalemiä?

Ensimmäinen haluaa seurata Jeesusta ehdoitta. Hän toteaa seuraavansa Jeesusta, minne tämä ikinä meneekin. Jeesus kuitenkin vastaa arvoituksellisesti: Ihmisen Pojalla ei ole kotipaikkaa, ”mihin päänsä kallistaisi”, vaikka eläimilläkin on luolansa ja pesänsä. Jää epäselväksi, tarkoittaako vastaus pyynnön torjuntaa vai hyväksyykö Jeesus tämän miehen lopulta seuraajakseen.

Perinteisesti ensimmäisen miehen syntinä on pidetty liikaa innokkuutta tai pyrkyryyttä: **Kyriilos Aleksandrialainen** tulkitsee, että tämä halusi osalliseksi apostoleille tarkoitettusta kunniaista, vaikka Jeesus itse valitsi lähimmät seuraajansa. Miehen toteamus onkin hyvin samanmuotoinen kuin vaikkapa Pietarin lupaus (Luuk. 22:33) Jeesukselle.

Jeesuksen vastausta on perinteisesti tulkittu varoituksena hänen ja hänen seuraajiensa elämän kovuudesta: he ovat täysin antautuneita Jumalan valtakunnalle ja luopuneet kodeistaankin. Toinen mahdollinen tulkinta on kristologinen: Taivaasta tulleella Ihmisen Pojalla ei ole sijaa maan päällä. Tie kohti Jerusalemiä on myös Ihmisen Pojan tie maan päältä takaisin taivaan kunniaan.

Toisen miehen Jeesus kutsuu itse seuraajakseen, mutta tämä esittää pyynnön: hän haluaa ensin käydä hautaamassa isänsä. Jeesuksen ajan juutalaisessa kulttuurissa vainaja haudattiin usein kahteen kertaan: Ensimmäinen hautaaminen tapahtui heti kuoleman jälkeen ja kesti siihen asti, kunnes liha mätäni luiden ympäriltä. Tämän jälkeen toteutettiin juh-

lavampi toinen hautaaminen, jossa luut haudattiin erityiseen luuarkkuun. Toisen miehen isän tapauksessa kyse on saattanut olla juuri toisesta hautaamisesta.

Miehen pyyntö on joka tapauksessa perusteltu. Voi jopa sanoa, että se on ollut ajan kulttuurissa parhaita mahdollisia syitä kieltäytyä jostakin vedoten ”päällekkäiseen menoon”. Vanhemmista oli neljännen käskyn mukaan huolehdittava kunniallisesti. Isän hautaaminen saatiin nähdä jopa pojan elämän tärkeimpänä velvollisuutena.

Jeesuksen vastaus on tätä vasten erityisen radikaali. Ilmaisun ”antaa kuolleiden haudata kuolleen” voi tulkita viittavan siihen, että Jeesus piti muita kuin omia seuraajiaan hengellisesti kuolleina. Hänen seuraamisensa ylittää siis tärkeysjärjestyksessä kaiken muun. Tosin tätä pehmentäviäkin tulkintoja on esitetty. **Tertullianuksen** mukaan Jeesus oli valitsemassa miestä papilliseen tehtävään, jolloin tämä ei Mooseksen lain mukaan olisi saanut koskea kuolleeseen. Kyriloksen mukaan miehen vastaus oli taas kohtelias itämaistyyppinen veruke, jolla tämä ilmaisi kieltäytymisensä Jeesuksen pyynnöstä, vaikkei ollut oikeasti menossa hautaamaan isäänsä.

Kolmas mies on yhdistelmä kahta edellistä: hän osoittaa itse halunsa seurata Jeesusta, mutta pyytää, että saisi ensin hyvästellä perheensä. Tämäkin pyyntö on inhimillisesti katsoen ymmärrettävä, mutta Jeesus torjuu senkin. Kyntöauraa ei voi ajaa samalla taakseen vilkuillen. Työ vaatii täyden keskittymisen, jotta jälki olisi hyvää. Samoin Jumalan valtakunnan työ vaatii täyden keskittymisen: sitä tehdessä ei voi pälyillä sivuille tai taakse.

Tämän kohdan taustalla on nähty profeetta Elisan kutsuminen (1. Kun. 19:19–21). Elisa on juuri pellolla kyntämässä, kun Elia kutsuu hänet seuraajakseen. Elisa suostuu, mutta esittää pyynnön

käydä suutelemassa hyvästiksi äitiään ja isäänsä, ja Elia suostuu. Jeesus, jota aikalaiset pitivät uutena Eliana, osoittaa tässäkin olevansa vielä enemmän kuin Elia. Elia on ollut puheissa myös hetkeä aiemmin (Luuk. 9:51–56), kun opetuslapset tahtoivat kutsua taivaasta tulen polttamaan samarialaisen kylän, joka oli torjunut Jeesuksen, samoin kuin Elia teki (1. Kun. 1:10, 12).

Kaikkina aikoina kristittyjä kutsutaan seuraamaan Jeesusta. Seuraaminen ei ole helppo tehtävä, eivätkä Jeesuksen esittämät vaatimukset saa sitä tuntumaan yhtään helpommalta. On helppo seurata Jeesusta, jos se johtaa valintoihin, jotka ovat inhimillisestikin katsottuina hyviä ja helppoja. Toisinaan Jeesuksen seuraaminen voi kuitenkin asettua vastakkain jonkin inhimillisen hyvän kanssa. Luterilaiseen perinteeseen kuuluu vahvasti erilaisten maallistenkin hyvien arvostus, mutta ehkä pieni ravistelu voi joskus olla paikallaan.

Mikko Estama
kappalainen (vt.), Rovaniemi

Kadonnut ja jälleen löytynyt

4. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 16.6.

MATT. 9:9–13

Raamattu on pullollaan esimerkkejä ihmisistä, jotka ovat elämässään joutuneet erilleen Jumalasta. Tämän pyhän tekstissä tullimies ja publikaani Matteus saa kadonneen mutta sittemmin löydetyn osan.

Jo aivan Raamatun alussa näemme, miten Jumala etsii harhaan joutuneita. Ihmisen rikottua Jumalan tahtoa vastaan Jumala heti ensitöikseen alkaa etsiä Adamia, joka häpeissään pyrkii kasviston sekaan piiloon rikoskumppaninsa Eevan kanssa. ”Missä sinä olet?” kysyi kaikkitietävä Jumala (1. Moos. 3:9). Siitä hetkestä lähtien on kadonneiden etsintä jatkunut.

VT:n kuningas Daavid ja profeetta Joonan ovat esimerkkejä harhailijoista, jotka Jumala palauttaa yhteyteensä. UT:ssa kolikko, lammas ja tuhlaajapoika ovat vertauksia samasta teemasta.

Taustaa Matteuksen ja Jeesuksen kohtaamiselle löydämme mm. Jesajan kirjasta. Siinä toistuu usein kysymys, kehen israelilaiset voisivat verrata Jumalaa, joka on täydellinen vastakohta kaikelle sille, mihin kansa epäjumalanpalveluksessa oli tottunut. Yleiseen harhaan kuului se, että uhrimenoilla ja tarkoin viilatuilla rituaaleilla ansaittaisiin korkeamman voiman suosio, vaikka ihmisen elämä muuten täyttyisikin epäoikeudenmukaisuudesta ja rakkauttomuudesta. Jesajan kirjan mukaan Jumala ei kuitenkaan ollut sellainen, mitä muut sen ajan palvontakohteet saattoivat antaa olettaa. Jumalan olemukseen liittyi niin paljon muuta ja suu-rempaa, että vertaaminen oli ylipäätään mieletöntä. Jes. 44:6–8 ilmaisee asian:

Näin sanoo Herra, Israelin kuningas ja sen lunastaja, Herra Sebaot: – Minä olen ensimmäinen ja minä olen viimeinen, ei ole muuta Jumalaa kuin minä. Kuka on minun kaltainen? Antakoon äänensä kuulua ja kertokoon minulle, mitä on tapahtunut siitä alkaen kun asetin paikalleen ikimuinaisen kansan! Hän esittääköön myös tulevat tapahtumat, tulevaiset hän kertokoon minulle! Älkää säikähtäkö, älkää jääkö kauhun valtaan! Enkö ole jo aikoja sitten kertonut ja ilmoittanut näitä teille? Te olette minun todistajani: onko muuta Jumalaa, muuta turvakalliota kuin minä? Minä en toista tunne!

Vaikka Jeesuksen ajan fariseukset olivat ylpeitä siitä, että heidän jumalanpalveluksensa erosi täysin muista ensimmäisen vuosisadan jumalanpalvelusmuodoista, olivat hekin jääneet vaille ymmärrystä Jumalan todellisesta luonteesta. Taval-

laan heillä oli, kirjoituksista huolimatta, varsin alkukantainen käsitys jumalanpalveluksesta ja Jumalan tahdosta. Tästä syystä Jeesus puhuessaan koronkiskuri Matteuksen kodissa viittaakin Hoosean (6:6) sanaan, jossa pilkuntarkkaa ja rituaalikeskeistä hengellisyyttä moitittiin ja ihmisen sydämen asennetta pidettiin tärkeämpänä. Jeesus tahtoi kuulijoiden menevän itseensä ja todella tutkivan Jumalan olemusta. Ulkokultaisuus ei ole Jumalan mieleen, sillä Hän tuntee jokaisen ihmisen sydämen.

Arvatenkin taivallukseensa pettynyt, omista valinnoistaan huonoa omaatuntoa potenukseen ja hyljeksitty Matteus oli Jeesukselle sopiva päivälliskumppani. Vastoin yleistä ja etenkin fariseusten käsitystä syntiset ja muut oman avuttomuutensa sisäistävät olivat tervetulleita kuuluisan opettajan yhteyteen. Jesaja saikin profetoitavakseen sanan, joka konkretisoitui vuosisatojen kuluttua Matteuksen kodissa:

Korkea ja Ylhäinen, hän, joka pysyy ikuisesti, jonka nimi on Pyhä, sanoo näin: – Minä asun korkeudessa ja pyhyydessä, mutta asun myös murtuneiden ja nöyrien luona. Minä virvoitan murtuneiden hengen ja herätän eloon nöyrien sydämen. (Jes. 57:15)

Aadam heitti toivonsa ja pakeni Jumalaa puiden taakse. Joonan häpesi niin, että hyppäsi laivasta meren syvyykseen. Molempien kohdalla Jumala osoitti, että ihmisen suunta Jumalasta pois päin oli väärä, ja että anteeksianto ja pelastus löytyisivät oikeuden ja totuuden kanssa samasta osoitteesta, Jumalan itsensä luota. **Luther** ojensi farisealaista mielenlaatua, joka helposti tekee pesää meissä 2000-luvun kristityissäkin. Sen mukaan meissä asuu luonnostaan käsitys, jonka mukaan Jumala ei tahdo olla syntiselle armollinen

eikä aterioida rikkoneen pöydässä. Hän kirjoittaa:

jos tämä olisi Jumalan tahto, Kristus ei olisi tullut maan päälle syntisten parantajaksi, näitä vanhurskauteen viedäkseen. Hän olisi silloin antanut heidän olla synneissään vailla armoa ja apua. Eipä hän olisi lainkaan tullut ihmiseksi tähän maailmaan. Ihmiseksi hän on kuitenkin tullut ja tunnustaa tässä vapaasti ja julkisesti, että samoin kuin parantaja on sairaita varten, samoin hänkin on syntisiä varten. Hän ei anna fariseusten karkottaa itseään syntisten luota. Tästä havaitsemme, että Jumala nimenomaan tahtoo auttaa syntisiä ja antaa heille armonsa.

Jeesuksen sanat ”Seuraa minua” koskettivat niin syvästi Matteuksen sydäntä, että hän heti liittyi Herramme seuraan. Tätä samaa kutsua Jeesus tahtoo meidänkin esittävän puolestaan — ihmiseen ja tämän menneisyyteen katsomatta.

Leo Brenner
piirijohtaja (VSKL), TM, Turku

Juhannus — jouluihin pyhä keskellä kesää

JUHANNUSPÄIVÄ 22.6.

LUUK. 1:57–66

Useimpien suomalaisten mielessä juhannus on keskikesän kuumaa saunaa ja tirisevää makkaraa henkivä juhla, mutta kirkon jumalanpalveluselämässä se on Johannes Kastajan syntymäpäivä, joka liittyy kiinteästi joulun valkoisiin juhlaipyhiin. Juhlan alkuperäisajankohta on 24.6. Se ei ole sattumaa: Johanneksen on ajateltu syntyneen puoli vuotta ennen sukulaistaan Jeesusta.

Päivän historia on pitkä. Juhlaa lienee vietetty jo 400-luvulla, sillä se mainitaan Agathen (nyk. Agde Ranskassa) paikalli-

sen kirkolliskokouksen asiakirjoissa 506. Lähes yhtä pitkään on kirkkovuodessa muistettu myös Johannes Kastajan mesitaamista 29.8. Suomalaisesta kalenterista tuo muistopäivä on kadonnut, vaikka vielä **Mikael Agricolan** Rukouskirjan kalenterista se löytyykin.

Johannes Kastaja edustaa vanhan ja uuden liiton taitekohtaa. Hän on samalla suurin naisista syntyneistä (Matt. 11:11) mutta silti vähäisinkin Jumalan valtakunnassa olevista on häntä suurempi. Jeesuksen mukaan juuri Johannes on profetioiden ennustama Elia, jonka oli määrä tulla ennen Messiasta. Hän on, kuten ortodoksit sanovat, Johannes Edelläkävijä.

Juhannuspäivän evankeliumi on joulukaisessa vuosikerrassa sama ja se kertoo tapahtumista kahdeksantena päivänä Johanneksen syntymästä. On ympärileikkaamisen ja nimen antamisen päivä. Sukulaiset arvuuttelevat nimeä ja ovat jo nimeämässä poikaa Sakariaaksi lapsen isän mukaan, kun äiti kertoo nimeksi tulevan Johannes, ”Jumala on armollinen”. Sukulaiset hämmentyvät ja kysyvät isältä, joka ei kuitenkaan pysty puhumaan (eikä ilmeisesti kuulemaankaan, koska asiaa kysytään viittomalla).

Sakariaan mykkyyyden taustalla oli epäusko. Toimittaessaan suitsutusuhria pappina Jerusalemin temppelissä (Luuk. 1:8–22) enkeli oli ilmestynyt hänelle jaertonut Jumalan kuulleen heidän rukouksensa: Elisabet synnyttäisi pojan ja tälle olisi annettava nimeksi Johannes. Poika eläisi nasiirilupauksen antaneena Herran edelläkävijänä valmistaen kansan Herran tuloon. Koska Sakarias kuitenkin epäilee enkelin sanomaa, hän menettää puhekykynsä Johanneksen nimen antamiseen asti.

Sakariaan kirjoittaessa Johanneksen nimen kirjoitustauluun hän saa puhekykynsä takaisin ja puhkeaa heti ylistämään Jumalaa profeettallisen kiitosvirren

sanoin. Tätä kiitosvirttä on käytetty kirkossa liturgisena hymninä 300-luvun alusta lähtien niin lännessä kuin idässäkin. Ilmeisesti 500-luvulta lähtien se on kuulunut kiinteästi laudekseen eli aamurukoukseen evankeliumikantikkelina eli laulettavana evankeliuminkohtana.

Sakariaan kiitosvirsi paljastaa kauniisti Johanneksen erityisen palveluviran luonteen. Ylistyslaulun alussa Sakarias kiittää Jumalaa pelastuksesta, jonka tämä on valmistanut nostamalla väkevän pelastajan Daavidin suvusta. Jumala on muistanut pyhien profeettojensa kautta antamansa lupaukset ja on nyt täyttänyt ne — näin Sakarias Pyhän Hengen vaikutuksesta viittaa Kristukseen, joka on Neitsyt Marian alkuraskauden aikana asunut hänen kodissaan kolme kuukautta!

Ylistysvirren loppuosassa Sakarias kääntyy puhumaan pojastaan Johanneksesta. Sakarias profetoi, että poikaa kutsutaan ”Korkeimman profeetaksi”. Johannes raivaa tien Herralle ja johdattaa kansan tuntemaan pelastuksen, syntien anteeksi-antamisen. Tästä edelläkävijyydestä käsin onkin syytä katsoa Johannesta: kuten Herran äiti Maria, hänkin osoittaa kohti Kristusta. Jeesuksessa on keskellemme saapunut aamunkoitto, joka loistaa pimeydessä ja kuoleman varjossa eläville.

Siksi on erittäin oikein ja arvollista, että keskellä kesääkin, Johannes Kastajan muistopäivänä saa Jumalan ihmiseksi tulemisen juhla kaikua jumalanpalveluksen eri rukouksissa, virren sanoissa ja näkyä valkoisissa tekstiileissä ja neljänä kynttilänä alttarilla.

Kaikkivaltias Isä Jumala, suo että sinun perheesi vaeltaisi terveyden tietä myöten ja noudattaisi sinun palvelijasi pyhän Johanneksen kehotuksia ja tulisi ilman estettä sen tykö, jonka hän ennusti. Sinun rakkaan poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta, joka yhdessä sinun kanssasi

Pyhän Hengen yhteydessä elää ja hallitsee, yksi tosi Jumala iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Mikael Agricolan Rukouskirjasta

Heikki Repo

ekumeniikan väitöskirjatutkija,
seurakuntapastori, Kangasala

Jumala armahtaa — minä en

5. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 23.6.

LUUK. 13:1–5

”Jumala armahtaa, minä en.” Nämä legendaariset sanat lausui edesmennyt ammattinyrkkeilijä ja kansanedustaja **Tony Halme**. Hän tuli myöhemmin seurakuntaväelle tutuksi kerrottauan tullessaan uskoon. Pian värikäs mediapersoona päätyi jälleen keltaisen lehdistön lööppeihin, tällä kertaa päihdesekoilujensa takia. Vuonna 2006 olin Oulussa pitämässä evankeliointikoulutusta evankelista **Kalevi Lehtisen** mukana. Ruokatauolla käväisimme marketissa hakemassa evästä ja silmämme osuivat kassan vieressä punakeltaiseen löoppiin. Kansalle kerrottiin Halmeen harharetkistä. Tokaisin kassajonossa Kaleville kylmästi: ”Tuolla veljellä ei mene hyvin.” Kalevi oli hetken hiljaa ja vastasi sitten: ”Niin. Elämä ei ole helppoa.” Kalevi armahti. Minä en.

On helppoa ottaa käteen kivi ja heittää kompastelevaa otsaan. Niin tekivät lainopettajat ja fariseukset. Tai niin he ainakin halusivat tehdä aviorikokseen langenneelle naiselle (Joh. 8:1–11). He tahtoivat tuomita, koska eivät ymmärtäneet olevansa naisen kanssa samassa syntisten veneessä. Jeesus piirteli maahan ja sanoi hetken päästä ehkä samalla äänensävyllä kuin Kalevi: ”Se teistä, joka ei ole tehnyt syntiä, heittäköön ensimmäisen kiven.” Ihminen vetää luonnostaan mielessään nuolen synnin ja vastoinkäymisten välille. Niin tekivät Jobinkin ystävät. Heidän mie-

lestään Jobin jumalasuhteessa ja vaelluksessa täytyi olla vakavia puutteita, koska Jumala salli tälle suuria onnettomuuksia ja sairauksia. Jobin ajattelematon ystävä puhuu usein myös oman mielemme sisällä, kun itseä syyllistävät ajatukset painavat mielen matalaksi. Myös itsemme tuomitseminen on meille luonnostaan helppoa. Rakastaminen ja armahtaminen ei.

Jumala tietää miksi

Raamatussa kerrotaan Jumalan käyttävän onnettomuuksia, sotia ja luonnonkatastrofeja tuomionsa välikappaleina. Meidän ihmisten tulee silti varoa ottamasta Jumalan paikkaa. Emme koskaan tunne kaikkia lähimmäistemme elämän lähtökohtia ja olosuhteita emmekä Jumalan aivoituksia. Usein on parempi olla myötätuntoinen, säästellä sanoja ja kuunnella. Emme tiedä, miksi rakastava Jumala sallii toisten kohdata karmivia vaikeuksia, sairauksia ja onnettomuuksia, kun toiset tallustelevat tasaista polkua auringonpaisteessa. Jeesuskaan ei tekstissä kerro, miksi Siloan torni sortui juuri noiden kahdentoista päälle. Elämä ei näytä reilulta. Jumalan hyvyyteen ei ole aina helppo luottaa.

Kukkasia autiomaassa

Jumala pystyy kuitenkin aina tekemään vaikeuksista ja vastoinkäymisistä jotakin hyvää (Hepr. 12:5–11). Tästä näkökulmasta vaikeudet eivät ole Jumalan tuomion, vaan erityisiä rakkauden osoituksia. Jumala näyttää vievän meitä kutakin vuorollaan autiomaahan, jossa joudumme kamppailemaan itsemme ja Jumalan kanssa kuin Jaakob. Autiomaassa voi kypsyä suuri elämänmuutos, jossa meidät riisutaan voidaksemme pukeutua uuteen. Työpaikan menettäminen tai omista ihanteista putoaminen voi auttaa löytä-

mään syvemmän rakkaussuhteen Jumalaan, itseen ja läheisiin. Turha karisee ja olennainen pääsee esiin. Yhdysvaltalainen kristitty psykologi **John White** katsoi, että parannus tai syvä käyttäytymisen muutos on mahdollista vasta, kun ihminen kokee tyytymättömyyttä ja kipua. Niiden vaikutus on kuin maanjäristys. Se tapahtuu, kun paine mannerlaattojen törmäyskohdassa kasvaa tarpeeksi suureksi. Jumala vetää meitä parannukseen ja mielenmuutokseen vaikeuksien kautta.

Pyhiä ja pahoja

Jumalan seurakunta on sellaisten ihmisten yhteisö, joilla ei ole mitään. Paavalin mielestä ainakin, sillä hän kirjoitti: *Mikä maailmassa on vähäpätöistä ja halveksittua, mikä ei ole yhtään mitään, sen Jumala valitsi tehdäkseen tyhjäksi sen, mikä on jotain* (1. Kor 1:28). Paavali painottaa kaikessa kristinuskon keskeisintä sanomaa eli armoa. Pelastetut ihmiset ymmärtävät oman syntisyytensä. Omia saavutuksia esittelemällä ei taivaan ovi aukea, vaikka kuinka kolkuttaisi. Hurskaimmaltakaan näyttävän kristityn motiivit eivät koskaan ole täysin puhtaat. Siksi parannuksen tulisi olla jokapäiväistä (Luuk. 13:5). Jos keskitymme omiin kasvuhaasteisiimme, meillä on niin paljon hommaa, ettei toisten puutteiden mittaamiseen jää aikaa. Kristityn polulla usko ja parannus kulkevat yhtä matkaa. Parannus jää meiltä kesken, mutta ei masennuta siitä. Usko on nimittäin sitä, että saamme luottaa joka päivä lahjaksi annettuun, täydelliseen syntien anteeksiantamuksen Jeesuksen nimessä ja sovintoveressä.

Jussi Miettinen

pääsihteeri, pastori (OPKO), Riihimäki

Vainoojien edessä

APOSTOLIEN PÄIVÄ 30.6.

AP. T. 26:12–23

Apostolien päivä muistuttaa Jeesuksen ensimmäisistä todistajista, joista jokainen joutui kohtaamaan vainoa hänen nimensä tähden, valtaosa myös marttyyrikuoleman. Nykyinen kirkkovuodessa oleva apostolien päivä on muodostunut jo varhaiskeskiajalla vietetyn apostoli Pietarin ja Paavalin marttyyrikuoleman muistopäivästä (29.6.).

Apostolien tekojen luvussa 26 omasta kutsumuksestaan kertoo Paavali, joka puolustautuu tekstissä kuningas Agrippa II:n edessä. Paavali oli joutunut vankeuteen sen jälkeen, kun juutalaiset uskonnolliset kiihkoilijat olivat hyökänneet hänen kimppuunsa Jerusalemissa (Ap. t. 21:27–36). Roomalaiset sotilaat olivat pelastaneet Paavalin väkivaltaisen väkijoukon kynsistä, mutta tietämättä Paavalin Rooman kansalaisuudesta aikoneet ruoskia tämän. Tästä syystä Paavali vetosi oikeudenmukaisen kohtelun ja suojelun saamiseksi ensin Rooman kansalaisuuteensa ja myöhemmin maaherra Festuksen edessä itse keisariin välttääkseen murhanhimoisten juutalaisten armoille joutumisen.

Samoin kuin Paavali kiihkeiden juutalaisten keskellä, myös tänä päivänä moni kristitty julistaja on paremmassa turvassa viranomaisten vankilassa kuin vaikkapa kiivaan uskonnollisen muslimiväkijoukon keskellä. Vuosittain tuhansia kristittyjä tapetaan uskonsa vuoksi — osa heistä juuri väkijoukon käsissä. Edelleen tuhansia kristittyjä vangitaan epäselvissä olosuhteissa ilman oikeudenkäyntiä. Edelleen tuhannet kristityt vetoavat viranomaisiin oikeudenmukaisen kohtelun puolesta — vaihtelevin tuloksin. Edelleen Jeesuksen seuraajat joutuvat tai saavat todistaa uskostaan Jeesukseen tuomarei-

den ja korkeiden viranomaisten edessä, erilaisten tekaistujen syytösten, väärinkäsitysten tai ympäröivästä yhteiskunnasta eroavien näkemysten vuoksi.

Kaikissa näissä tilanteissa kristitty saa luottaa Jeesuksen sanoihin:

Maaherrojen ja kuninkaiden eteen teitä tullaan viemään minun takiani, todistukseksi heille ja kansoille. Mutta kun teidät luovutetaan viranomaisten käsiin, älkää olko huolissanne siitä, miten tai mitä puhuisitte, sillä teille annetaan tuona hetkenä sanat, jotka teidän tulee puhua. Te ette puhu itse, teissä puhuu Isänne Henki. (Matt. 10:18–20)

Paavalin puolustuspuhe tuo esiin kristillisen uskon ytimen, joka näkyy myös elävästi hänen omassa elämässään. Paavalin mukaan evankeliumin julistuksen tehtävä on:

1. kutsua ihminen katumukseen synnistä (saarnata lakia, jotta ihminen tajuaa syntisyytensä).
2. kutsua kääntymään Jumalan puoleen eli pois synnistä (julistaa evankeliumi).
3. kutsua elämään uutta Kristus-elämää (vrt. Matt. 3:8).

On kiintoisaa huomata, ettei suomalaisen käännöksen sanaa ”parannus” tai ”parannuksen tekeminen” löydy kreikankielisestä alkutekstistä. Kyse on kääntymyksestä ja palaamisesta Jumalan puoleen, jonka saa aikaan Jumalan Sanan opetus. Tämän elämää muuttavan sanoman kertomiseen jokaista Jeesuksen seuraajaa kutsutaan tänäkin päivänä.

Miika Auvinen

toiminnanjohtaja (Open Doors), TM,
Kauniainen

Kutsu mahdollomaan rakkauteen

7. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 7.7.
LUUK. 6:27–31

Kehotus rakastaa vihamiehiä seuraa Luukkaan voi-valituksia, joissa Jeesus surkuttelee rikkaiden tilaa. He ovat jo saaneet onnensa. Ne, jotka ovat nyt kyläisiä, näkevät vielä nälkää ja nyt nauravat joutuvat vielä itkemään. Yllättävän valituksen jälkeen Jeesus kääntää huomionsa kuulijoihinsa: ”Mutta teille, jotka minua kuulette, minä sanon: rakastakaa vihamiehiänne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat.”

Jeesuksen seuraajan ei tarvitse elää niin, ettei hänellä olisi vihamiehiä. Vihollisia tulee kuitenkin kohdella lähimmäisinä. Mutta voiko toista kärkeä rakastamaan ketään? Jeesus antaa kolme esimerkkiä teoista, joita voi tehdä ilman roihuavaa rakkauden tunnettakin. Hän kehottaa tekemään hyvää, siunaamaan ja rukoilemaan parhaajien puolesta. Tunne seuraa tekoja, ja vaikka täydellistä rakkautta vihamiehiä kohtaan ei sydämessämme syttyisikään, on vaikeampi vihata ja toivoa paha sille, jonka puolesta rukoilee. Rukous, siunaus ja hyvän tekeminen muokkavat sydämiämme Jumalan mielen mukaisesti.

Vihamiehille osoitettu rakkaus on ainoa tapa katkaista koston ja väkivallan kierre. Jeesus osoittaa olevansa Rauhanruhtinas. Hän kutsuu seuraajiaan rakentamaan sovintoa. ”Autuaita ovat rauhantekijät, he saavat Jumalan lapsen nimen.” (Matt. 5:9)

Jeesus asettaa seuraajaansa vastakkain sekä mainittujen rikkaiden että syntisten kanssa. Kristityn tulee elää paljon paremmin kuin niiden, jotka eivät välitä Jumalan sanasta. Normaalisissa, tavallisen hyvässä toiminnassa ei ole Jeesuksen mukaan juuri kehumista. Jeesus kysyy kolmesti, mitä kiitettävää on siinä, jos toi-

mimme samoin kuin muutkin. Kristityn on pidettävä rima korkealla.

Tekstin keskellä on kultainen sääntö: ”Niin kuin te tahdotte ihmisten tekevän teille, niin tehkää te heille.” Lause eri muodoissaan kuuluu Jeesuksen opetuksesta kuuluisimpiin ja kehuutuimpiin, kuten ylipäänsä vihamiesten rakastamisen ja rauhanrakentamisen kehotukset. Näiden opetusten perusteella Jeesusta voi pitää taitavana, vaativana ja moraalisesti tinkimättömänä opettajana. Joka uskoo Jeesukseen hyvänä opettajana, mutta hylkää Vapahtajana, ei kuitenkaan tee oikeutta hänen opetuksilleen. Ehdottoman rakkauden käskyn seurauksena tulisi olla rehellinen oman epäonnistumisen toteaminen ja synnintunnustus. Olemme lain hengellisen käytön äärellä: käsky on kyllä hyvä, mutta minä en pysty sitä noudattamaan, joten tarvitsen armoa ja auttajaa.

Äärettömän rakkauden käsky saattaa ajaa ihmisen epätoivoon. Huomaan, ettei minun sydämeistäni nouse lainkaan rakkautta vihamiehiäni kohtaan. Suu on pakotettava siunaamaan ja puhumaan hyvää vastustajistani. Syntiselle ihmiselle sellainen ei ole luonnollista, vaan luonnonvastaista.

Lopulta kehotus ehdottomaan rakkauteen ohjaakin meitä katsomaan Kristukseen. Hän täytti rakkauden lain. Jeesus paransi itseään vangitsemaan tulleen ylipapin palvelijan korvan ja rukoili ristillä anteeksiantoa pilkkaajilleen. Huomio kiinnittyy Jeesuksen sanoihin viitan viemisestä ja paidan antamisesta. Myöhemmin hänen vaatteistaan heitettiin arpaa, kun hän antoi kaikkensa ihmisten puolesta.

Antti Koskenniemi
raamattukouluttaja (Sley), TM,
Sastamala

Kirkastettu Kristus

KIRKASTUSSUNNUNTAI (KRISTUKSEN
KIRKASTUMISEN PÄIVÄ) 14.7.

LUUK 9:28–36

Monet rukoilijat lainaavat psalmin sanoja: ”Ilmesty kirkkaudessasi.” Rukoilija pyytää Jumalaa tulemaan kansansa avuksi. (Ps. 80:2) Rukoukseen sisältynee toivo, että Jumala raottaisi hiljaisen ”taustavaikutuksen” verhoa ja antaisi äänensä kuulua ja kätensä toimia oikein kunnolla niin, että näkyy ja tuntuu. (5. Moos. 33:2; Ps. 50:2) Ei tarvitsisi kenenkään sanoa, että annoit, Herra, liian vähäiset todistukset itsestäsi. VT:ssa Jumalan kirkkaus ilmestyi, mutta kätki samalla Jumalan, jota ihminen ei voinut nähdä. (2. Moos. 16:10; 24:16; 33:18, 20; 1. Tim. 6:16) UT:ssa Jumalan kirkkaus kuin kokoaa yhteen Jumalan ominaisuudet, kuten kaikkivaltiuden, pyhyiden, vihan ja rakkauden, jotka tekevät ihmisiin vaikutuksen. (Room. 6:4; 9:23; Ef. 3:16) Jumalan kirkkaus näkyi Jeesuksessa, joka oli täynnä armoa ja totuutta. (Joh. 1:14; 2. Kor. 4:6) Kadotettu Kristus — siitä aikamme pimeys. Kulttuurisota ei armoa pyydä eikä anna ja kulloisenkin totuuden päättävältä. Jumalan kuvaksi luotu ihminenkin on tarkoitettu kuvastamaan Jumalan kirkkautta, mutta lankeemuksen ja synnin tähden ihminen on ”vailla Jumalan kirkkautta”. (Room. 3:23; 2. Kor. 3:18) Kristukseen toivonsa panneet elävät Jumalan kirkkauden kiitokseksi (Ef. 1:12). ”Kristus teissä, kirkkauden toivo.” (Kol. 1:27)

Synoptikkojen lisäksi Pietari kertoo Kristuksen kirkastumisesta vuorella (2. Piet. 1:16–18). Johanneksella ei tapahtumaa ole, ellei se ole jakeen mittainen (Joh. 1:14). Johannes ei halunnut toistaa sitä, minkä tiesi toisten kirjoittaneen. Koko Johanneksen evankeliumi on täynnä Jeesuksen kirkastumista.

Luukkaan mukaan noin viikko on kulunut siitä, kun Jeesus ensi kerran puhui tulevasta

kärsimyksestään ja seuraajiensa osaksi tulevasta rististä. Taaborin vuori on kantanut kirkastusvuoren perinnettä, joskin lumipeitteinen Hermon tai jokin Pohjois-Galilean vuorista lienee todennäköisempi. Aamuin illoin Jeesus vetäytyi — joskus vuorelle — rukoilemaan yksin, mutta nyt hän otti mukaansa Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin. Luukas kirjoittaa Pietarista ja Sebedeuksen pojista, joista vanhempi, Jaakob, oli jo kuollut marttyyrina vuonna 41. (Ap. t. 12:2) Miksi muut opetuslapset jätettiin loitommas? Niin kävi Getsemanessakin. Onneksi hekin olivat opetuslapsia.

Jeesuksen rukoillessa hänen kasvonsa, jotka väkivalta pian runtelisi, ja vaatteet (lahjaksi saatu ihokas), jotka pian arvotaisiin, muuttuivat ja sädehtivät kirkkaan valkoisina kuin Hermonin lumi. Huipputapaamiseen ilmestyivät kaksi kansan merkkimiestä, joiden kummankin elämän päättymiseen liittyi jotakin erityistä ja joiden hautapaikkoja ei tiedetty. (5. Moos. 34; 2. Kun. 2) Ei kerrota, miten taivaallisen kirkkauden verhoamat vieraat tunnustettiin, mutta lukemattomia kertoja juutalaismiehet olivat kuulleet sanat ”laki ja profeetat”. Lain ja profeettojen täyttymys, Jeesus, kohtaa lain välittäjän ja profeettojen edustajan. Ehkä Mooses edusti kaikkia niitä, jotka kuoleman kautta tulevat taivasten valtakuntaan (Matt. 13:43) ja Elia niitä, jotka nousevat kirkkauteen muuttamalla Jeesuksen toisessa tulemisessa (1. Kor. 15:50–53; 1. Tess. 4:14–17). Molemmat, 1400 vuotta aiemmin kuollut Mooses ja 800 vuotta aiemmin taivaaseen otettu Elia, olivat Jumalan hyvästä hoidosta hyväkuntoisina keskustelemassa pian tapahtuvasta maailman lunastuksesta. Ei Jumala ole kuolleiden, vaan elävien Jumala (Luuk. 20:38). Nyt Jumala antaa kuulua. Näin he pilven äänen ymmärsivät. Korkein taho vakuuttaa: Hyvin käy, kun Jeesukseen turvaa ja luottaa.

Kolmikon valtaa hyvä mieli ja olo, sillä

kirkastuu ja varmistuu kolme koko elämän muuttavaa asiaa: Jumala on ja hän on hyvä, taivas ja ikuinen elämä ovat totta ja Jeesuksen kärsimys ja kuolema (jota Johannes sanoo Kristuksen kirkastumiseksi) lunastaa meidät Jumalan lapsiksi ja taivaan perilliseksi. Maan majoihin ei jäädä, sillä taivas on kotimme. Sanat eivät riitä kertomaan!

Kirkastusvuori oli ennen kärsimystä Jeesuksen virvoitukseksi ja opetuslasten uskon vahvistukseksi. Elämme uskosta, emme näkemisestä. Elämme armosta, mutta joskus Jeesus vie seuraajansa kirkastusvuorelle tunnettavista armonvaikutuksista vahvistumaan. Johanneksen ilmes-tyksessään taivasnäyt vahvistavat näkijää ja seurakuntia kauhujen taukokohdissa.

Kun Kristus kirkastuu, oma elämä läpivalaistuu ja itsepetos paljastuu. Synnin mahti on sen kyvyssä saada itsensä unohtumaan. Elämä tasaantuu: katoaa Jumalan hyvyys ja oma pahuus. Jumalan hyvyys heijastuu maailmaan ehdottomina arvoina. Mitä useammalta Jumalan käskyltä ihminen kieltää arvon, sitä vähemmän merkityksellisiä asioita on. Siitä aikamme tyhjiys. Kun ihmistä estetään vihaamasta syntiä (paha) selittämällä se olemattomaksi, viha kohdistuu väärin itseän ja toisiin. Siitä aikamme selittämätön väkivalta. On ihmiselämän perustava kokemus olla Jumalan edessä ja tuntea hänen pyhytensä, vihansa ja tuomionsa, kun Jumalan laki tunkee omaantuntoon, mutta samalla kokea Jumalan armo ja anteeksiantava rakkaus, koska Jeesus kuoli puolestamme. Siitä veisaa Oulun lohikalastaja **Gustaf Skinnari** virressään (301): ”Kirkasta, oi Kristus, meille.” Teologian terveyden mittari on veriarvo. Se, miten meidän käy, on sidoksissa siihen, miten Jeesuksen veren arvoa ja sovittua julistetaan, opetetaan, uskotaan ja tunnustetaan eli kirkastetaan.

Keijo Rainerma
rovasti, Kankaanpää

Kristus-kalliolla

9. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 21.7.

MATT. 7:24—29

Oletko viisas vai tyhmä rakentaja?

Väittäisin, että meillä kaikilla on taipumus samaistua kertomusten sankareihin, olivatpa kertomukset tosia tai epätosia. Meillä on taipumus samaistua sankareihin, vaikka suurin osa minkä tahansa kertomuksen henkilöistä on jotain muuta kuin sankareita.

Onhan meillä myös taipumus ajatella, että oma lähestymistapamme elämään ja asioihin on kaikkein viisain. Kukapa sitä nyt lähtisi tyhmiä ratkaisuja tai valintoja tekemään! Ainahan me pyrimme valitsemaan mielestämme viisaimmin.

Tämän Jeesuksen vertauksen kuullessamme saatamme peitetyn omahyväisesti ajatella ”minäpä olen rakentanut elämäni viisaasti kallioperustalle” ja ehkä mieleen nousee vielä naapuri tai muu lähimmäinen, jonka elämän talo muistuttaa enemmän korttitaloa kuin kestäväää rakennusta.

No miten on? Ketkä ovat viisaita, ketkä tyhmiä?

Annetaan Jumalan sanan vastata: *Ei kukaan ole vanhurskas, ei yksikään, ei ole yhtään ymmärtävääistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa.* Room. 3:10–11.

Paavali puhuu tässä siitä, millaisia me ihmiset oman syntisen luontomme puolesta olemme. Jumalan sanan mukaan meistä aivan jokainen on luonnostaan tyhmä rakentaja.

Nyt meillä on ongelma. Jeesuksen kertomuksen mukaan olemme verrattavissa joko viisaaseen tai tyhmään rakentajaan. Kuitenkin äsken lainaamani tekstin mukaan jokainen meistä on ymmärtämätön eli tyhmä rakentaja.

Vertauksen mukaan jokaisen taloa myös koetellaan rajuilmailla ja vain viisaasti rakennettu, kalliolle perustettu rakennus kestää. Tyhmien rakentajien kyhäelmät

taas sortuvat ja myrsky vie niistä jokaisen mennessään.

Myöhemmin samassa evankeliumissa Matteus kuvaa, miten Jeesus kysyi opetuslapsiltaan: ”Kenen te sanotte minun olevan?” Pietari vastasi: ”Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika!” Tähän Jeesus sanoi: ”Sinä olet Pietari ja tälle kalliolle minä rakennan seurakuntani”.

Jeesus on siis itse viisas rakentaja ja myös kallio, jolle Hän seurakuntansa rakentaa. On tärkeää huomata, että Jeesus puhuu nimenomaan seurakunnan tai kirkon rakentamisesta.

Tässä meidän yksilökeskeiseen kulttuuriimme tottuneiden suomalaisten ja länsimaalaisten tulee olla tarkkana. Jeesus on kyllä kutsunut sinutkin nimeltä ja Jeesus pitää juuri sinustakin huolta, mutta Hän ei tullut maailmaan toimiakseen vain kunkin meistä henkilökohtaisena hengellisenä *personal trainerina*.

Jeesus ei ole tullut siksi, että kukin voisi pitää Hänet itsellään ja toteuttaa omaa hengellistä elämäänsä kuten parhaaksi näkee, vaan Hän on tullut rakentamaan kirkkooan eli seurakuntaansa maan päälle. Me kristityt olemme Hänen rakennusmateriaalinsa. Me olemme eläviä kiviä tuossa kirkossa.

Paavali kirjoittaa:

– – *te olette pyhien kanssa samoja kansalaisia ja Jumalan perhettä, apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, itse Kristuksen Jeesuksen ollessa kulmakivenä, jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa; jossa tekin yhdessä rakennutte Jumalan asumukseksi Hengessä. Ef. 2:19–22.*

Kristuksen kirkko on myös Hänen ruumiinsa. Kasteen kautta meistä on tullut Kristuksen jäseniä. Eikä jäsen voi sanoa toiselle: ”kiitos vain, mutta minä pärjään ihan hyvin omillani”. Kristus on ottanut

meidät jäsenikseen, jotta tulisimme yhteen ja yhdessä Hänen kanssaan muodostaisimme yhden ruumiin, joka on vapaa synnistä ja ylistää vapaudestaan Jumalaa.

Kristus on viisas rakentaja. Hän on kallioperusta. Seurakunta, jota Hän rakentaa, on Hänen oma ruumiinsa. Siksi me voimme olla viisaita rakentajia vain Kristuksessa. Me voimme olla vanhurskaita ainoastaan Hänessä. Me voimme olla taivaaseen kelpavia pyhiä ainoastaan Hänessä. Ja vain Hänessä meillä on yhteys toisiimme.

Jeesus antoi Golgatan ristillä itsensä koko maailmalle. Jumalan Poika kuoli jumalattomien edestä, jotta me saisimme elämän. Tuo elämä on Hänessä itsessään.

Luther sanoi hyvin, että ristillä Kristus valmisti pelastuksen koko maailmalle, mutta Hän ei jakanut sitä siellä. Tätä jakamista varten Hän perusti seurakuntansa antaen sille sovituksen viran ja sanan.

Kristus rakentaa seurakuntaansa kokoamalla omansa yhteen ja antamalla heille itsensä — oman sanansa, kasteensa, ruumiinsa ja verensä.

Kristus-kallio kestää kaikki tulvat ja tyrskyt, koska se on kuolemaakin vahvempi. Tälle kalliolle kasteen vesi on sinutkin nostanut ja tällä kalliolla saat kuulla Jumalan sanan varmat lupaukset iäisestä elämästä Kristuksessa, koska Hänen verensä puhdistaa sinut kaikesta synnistä!

Pysykäämme siis kiittollisina Hänessä, jossa meillä on niin ajallinen kuin iankaikkinen elämä. Jeesuksessa ovat kaikki tiedon ja viisauden aarteet kätkeytyinä. Henkensä kautta Hän tarjoaa meille silkasta armosta puhtaan omantunnon, levon ja rauhan jokaiselle päivälle viedäkseen meidät lopulta perille Isämme kotiin taivaassa.

Daniel Salo
pastori (Seurakuntaliitto), Vihti

Järkkymätön tunnustus ja messun merkitys

10. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 28.7.

HEPR. 10:19–25

Sunnuntain otsikko ”Uskollisuus Jumalan lahjojen hoitamisessa” näkyy päivän teksteissä eri näkökulmista. VT:n luku-kappale (1. Moos. 41) mahdollistaa saarnan maallisten kutsumusten hyvästä hoidosta ja Joosefista laajemmin Jeesuksen ennakkokuvana eli *typoksena*.

Vaihtoehtoinen epistola (Ap. t. 20:17–24) taas puhuu etenkin sananpalvelijan tehtävästä. Myös evankeliumi (Luuk. 12:42–48) liittyy paimenen tehtävään: onhan juuri hänet kutsuttu pitämään huolta Jumalan perheväestä eli seurakunnasta.

Sunnuntain Heprealaiskirjeen teksti puhuu seurakunnasta ja liittyy laajempaan, luopumuksesta varoittavaan tekstijaksoon (Hepr. 10:19–39). Muiden tekstien teemat voi hyvin nivoa osaksi sen ajatuksia: onhan kristitty kaikissa muissakin kutsumuksissaan aina myös kristitty, seurakunnan jäsen. Jumala on asettanut maailmaan seurakuntansa ja kirkkonsa, joka on Kristuksen ruumis ja jonka jäseniä me kristityt kasteen ja uskon kautta olemme.

Teksti alkaa vahvoin VT:n viittein: Kristus on yksin niin täydellinen uhri, että hän on tehnyt jokaisesta uskovasta kelpaavan astumaan Jumalan välittömään läheisyyteen, kaikkeinpyhimpään — vanhassa liitossa uhri tuli toistaa vuosittain ja vain ylipappi sai kerran vuodessa astua kaikkein pyhimpään. Nyt uskovilla on kaikilla ”täysi oikeus” tai ”luja luottamus” siihen, että meillä on pääsy suoraan Jumalan eteen. Kreikan tässä käytetty sana *parrhēsia* tarkoittaa myös ”täyttä oikeutta sanoa kaikki”, jopa julkeaa suorapuheisuutta. Kristitty saa tulla suoraan Jumalan eteen ja sanoa kaiken. Toisaalta hänen tulee sanoa ja opettaa Jumalasta ja hänen

tahdostaan kaikki, mikä on totta. Ei vain se opeta väärin, joka saarnaa valhetta, vaan sekin, joka jättää tai estää jotakuta toista opettamasta oikein. Jumalasta tulee puhua sekin, mikä mahdollisesti loukkaa kuulijaa. Kukaan ei voi käskää toista vaikeenemaan Jumalan sanan julistamisesta eikä sellaiseen voi kristittyinä suostua. Ollisi valheen julistusta suostua vaikeenemaan jostakin kristillisen opin kohdasta.

Jeesus on paitsi uhri puolestamme, myös meitä ohjaava ylipappi, jonka hallussa on koko Jumalan huone eli Jumalan oma perheväki ja huonekunta eli kristityistä muodostuva Pyhän Hengen temppeli.

Jakeet 22–25 jatkuvat seurakunnalle osoitetuin kehotuksin. Jae 22 kehottaa uskon täyteen varmuuteen, kun tulemme Herran eteen. Meidän ei tule pyrkiä saattamaan toisiamme uskon asioissa jonkinlaiseen epävarman relativistiseen hämmennykseen, vaan varmuuteen siitä, että evankeliumi Jeesuksen armosta on totta minullekin. Koko Heprealaiskirjeelle on ominaista typologinen eli esikuvallinen VT:n lukutapa. Siksi Jeesus, ylipappimme, vihmo meidät puhtaiksi — meille kielikuva voi olla vaikea, mutta se vertautuu vanhan liiton puhdistus-, pyhittämis- ja vihkimissäännöksiin. Jeesuksen veren vihmomina ja kasteen puhdistamina saamme olla rohkeita ja varmoja uskossamme. Varmuus ja luotettavuus on uskomme kohteessa, ei meidän uskomme koetussa voimassa: *Hän, joka antoi meille lupauksen, on uskollinen*.

Sitten seurakuntaa kehoitetaan pysymään järkkämättä sananmukaisesti ”toivon tunnustuksessa” (kr. *hē homologia tēs elpidos*). Kreikassa sana *homologia* voi tarkoittaa myös ylistystä: kun tunnustamme Jumalan hyviä töitä ja hänen siunattua oppiaan, samalla ylistämme ja julistamme hänen suuruuttaan. Siksi tunnustus on hyvä ja iloinen asia, ylistyksen aihe,

koska se on järkähtämätöntä ankkuroitumista Jumalan sanaan — ei mikään dogmaattinen kahle.

Jakeessa 24 kehoitetaan ”pitämään huolta” tai ”valvomaan” toinen toistamme. ”Kannustamiseksi” tai ”rohkaiseksi” käännetty sana *paroksysmos* esiintyy UT:ssa vain kerran toisaalla (Ap. t. 15:39), missä se tarkoittaa riitaa. Alkuaan sana on viitannut ”ärsyttämiseen”. Ehkäpä meidän pitäisikin provosoitua maailman menossa rakkauden tekoihin, kristittynä elämiseen. Ajatus on ehkä herättää meissä voimakas reaktio osoittaaksemme rakkaudesta ja tehdäksemme hyviä töitä.

Yli viimeiseksi kirje kehottaa, ettemme hylkää seurakuntamme kokouksia eli jumalanpalvelusta. UT:ssa seurakuntaan kuulumisen ei ole nimi väestökirjapidossa, vaan osallisuutta Kristuksen ruumiiseen. Tämä tulee näkyväksi ehtoollisessa (1. Kor. 10:16–17; Room. 12:4–5). Messussa meidän tosiaankin tulee kehottaa ja rohkaista toisiamme käymään. Siellä, missä Jumalan sana puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan, Kristus on luvannut olla läsnä — siellä, missä Kristuksesta opetetaan väärin, ei pidä olla seurakuntayhteydessä: ”Kavahtakaa vääriä profeettoja.” (Matt. 7:15) On myös raskasta, jos seurakuntalaisena täytyy aina olla tarkkana, kuuluuko Kristuksen ääni ja toimitetaanko sakramentit oikein. Pastoreilla on tässä siis suuri vastuu, minne voimme uskovaa kehottaa etsiytymään? Sinne, missä sana ja sakramentit oikein jaetaan, vaikka matkaa olisi pidemmältikin — ja ovathan radio ja Internetkin hätäratkaisuja, vaikeivät ehtoollista ja täyttä seurakuntayhteyttä tuokaan.

Heprealaiskirjeen kirjoittaja jatkaa varoittaen luopumuksesta. Messuun osallistumista on teroitettava seurakunnalle. Tämän maailman tuulissa emme ilman Jumalan sanan ja sakramentin vahvistusta jaksaa. Seurakuntayhteydestä

eksyvä on helppo saalis ajan hengelle ja pahan juonille. Seurakunnan yhteydessä, Kristuksen osallisuudessa pysyminen on tärkeää, ettemme harhautuisi kauas ja luopuisi uskosta.

Armonvälineiden kautta saamme rohkaista ja vahvistusta kristityille raskaassa ajassa. Koska ajattelemme Herran päivän lähestyvän, on se joka päivä päivän lähempänä. Meidän pitää siis joka päivä kehottaa toinen toistamme yhä rohkeammin. Herran tuleminen ei kuitenkaan ole kristityille mikään pelon aihe, vaan meidän tulee muistaa sitä saaden rohkaista, lohdutusta ja kehottaen kaikkia muitakin uskomaan Herraan (käytetyllä sanalla *parakaleō* on laaja merkityskenttä). Iloitkaamme: vielä tulee se päivä, jolloin Herramme tuo rauhan ja oikeudenmukaisuuden myötään ja me pääsemme pois tästä synnin ja kuoleman maailmasta. Älkäämme pelotelko Herran päivän tulolla, vaan rohkaistaamme!

Jussi Seppälä

toimitussihteeri, pastori, Kauniainen

Abraham käy kauppaa Jumalan kanssa

11. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 4.8.

1. MOOS. 18:20–32

Valitushuuto Sodomasta ja Gomorrasta kertoo, että arvovapaa elämäntapa tuo ympärilleen tuskaa. Yhden vapaus on usein toisen kärsimys. Hyväksikäytön uhri ei tarvitse uskon yhteyttä Jumalaan huutaakseen hänelle tuskaansa. Tätä huutoa Jumala oli aikansa kuunnellut ja tuli nyt puuttumaan tilanteeseen.

Teksti sanoo, että Jumala tulee katsomaan tilannetta. Luonnollisesti Jumala tiesi sen ilman tarkastusmatkaakin. Siksi on luontevaa ajatella, että tämä visiitti nousee pikemminkin ihmisten tarpeista. Suomalaisessa kristillisessä kielenkäy-

tössä on sana etsikkoaika. Yllättäen tuolle sanalle ei löydy selvää kansainvälistä vastinetta. Englanniksi puhutaan sen sijaan ”visitaatiosta”, mikä onkin lähempänä etsikkoajan UT:n alkukielen mukaista ajatusta. Voisi ajatella, että tässä meillä on vanhatestamentillinen etsikkoaika Sodomalle ja Gomorralle.

Luvun alussa on koko kertomuksen otsikko: *Herra ilmestyi Abrahamille Mamren tammistossa*. Sen jälkeen varsinainen kertomus alkaa siitä, miten kolme miestä tulee Abrahamin teltalle. Teksti avaa meille vähä vähältä vierailijoiden identiteetin. Aluksi he näyttävät olevan kolme miestä. Seuraavaksi käy ilmi, että heidän joukossaan puhuu itse Jahve Jumala. Sitten kerrotaan, että miehet lähtivät Sodomaan ja Gomorraan, kun Jahve Jumala jäi edelleen keskustelemaan Abrahamin kanssa. Seuraavan luvun alussa meille selviää, että Sodomaan menneet miehet ovat kaksi enkeliä. Lopputulos on, että Abrahamin luona lounaalla piipahtavat kaksi tuhoajaenkeliä ja itse Jahve Jumala.

Mielestäni avainjake saarnatekstiin on jae 17: *Miksi salaisin Abrahamilta, mitä aion tehdä?* Nykyisessä Kirkkoraamatussa annetaan ymmärtää, että Jahve ajatteli näin, mutta hepreankielinen teksti käyttää verbiä *ōmer*, lausua. Jumala siis sanoo Abrahamille, että nyt saa kysyä. Jumala tahtoo kertoa, miten aikoo täyttää lupauksen, jonka hän oli Abrahamille antanut (jae 19).

Tästä rohkaistuneena Abraham aloittaa neuvottelun Sodoman ja Gomorran kohdalosta. Neuvottelu muistuttaa huvittavasti itämaista tinkimistä. Paikalliset ovat joskus neuvoneet, että jollei länsimainen ostaja tingi lainkaan, kauppias saattaa halveksia tyhmää asiakasta. Kauppias kokee tinkimisen viihdyttäväksi tapahtumaksi. Hän kunnioittaa taitavaa tinkijää ja saa kaupankäynnistä hyvän mielen. Huono tinkijä taas tuottaa kauppiaalle

pettymyksen tunteen, vaikka hän saattaa näin saada enemmän rahaa. Pahinta, mitä kiivaan tinkimisen lopuksi saattaa tapahtua, on ettei kauppa synny lainkaan. Silloin kauppias kokee tulleen pilkatuksi.

Abraham aloittaa tinkimisen perustellen Jumalalle, miksi olisi kohtuutonta tuhota kaupunkien syntiset yhdessä hurskaiden kanssa. Yllätyksekseen Abraham saa helposti ”ympäripuhuttua” Jumalan olemaan armollinen. Abraham vähättelee itseään ja sanoo olevansa tomua ja tuhkaa ja sitten tekee mielestään peräti julkean alhaisen tarjouksen: ”Entä jos niistä viidestäkymmenestä puuttuu viisi?” Abraham kokee itsensä jo aivan julkeaksi, kun hän tekee viimeisen tarjouksensa: ”Älä suutu, Herra, vaikka puhun vielä tämän kerran. Entä jos sieltä löytyy kymmenen?”

Tämän raamatunkohdan tuntemukset tulevat oikeastaan esiin vasta tekstimme jälkeisessä jakeessa 33: *Tämän sanottuaan Herra lähti pois, ja Abraham palasi kotiinsa*. — Jännittävä, vahvoja tunteita sisältävä neuvottelu lässähtää loppukaneettiin. Tarkemmin ajatellen koko neuvottelu näyttääkin olleen turha. Kaupankäynti nimittäin ei johtanut tulokseen. Sodoman ja Gomorran kaupungit hävitettiin tinkimisestä huolimatta. Kauppaa ei syntynyt! Miksi tämä tapahtuma siis edes kerrotaan?

Tästä jännitteestä ehkä löytyykin koko visitaation helmi. Jumala halusi kertoa Abrahamille, miten hän aikoo toteuttaa lupauksensa siemenestä, jossa kaikki kansat tulevat siunatuiksi. Tässä tarkoituksessa hän rohkaisee Abrahamia kysymään kysymyksiä. Abraham luulee kysyvänsä vain Sodoman ja Gomorran ihmisten pelastumisesta, mutta Jumala haluaa kertoa koko ihmiskuntaa koskevasta pelastussuunnitelmasta! Abraham lähestyy asian ydintä, samalla epärohi yhä enemmän ja miettii, uskaltaako kysyä vielä lisää.

Sitten Abraham päättää, että viimeinen tarjous on kymmenen vanhurskasta. Hän jättää leikin kesken! Hän poistuu paikalta harmitellen, kun huomaa kymmenen riittävän mainiosti Jumalalle ja pohtii, olisiko sittenkin kannattanut vielä jatkaa. Olisi kannattanut!

Abrahamin kysymyksen voi kiteyttää tähän: Kuinka monen vanhurskaan tähden Jumala pelastaa syntiset? Vastaus tähän kysymykseen on evankeliumin ydin. Tämän Jumala halusi Abrahamille paljastaa. Hän on valmis pelastamaan maailman kaikki syntiset yhden vanhurskaan, Jeesuksen Kristuksen tähden. Hänessä tulevat siunatuiksi kaikki kansat.

Timo Keskitalo

lähetyssaarnaaja, pastori, Siuntio

Fariseus meissä

12. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 11.8.

MATT. 23: 1–12

Lainopettajat ja fariseukset ovat esimerkiksiä meille, jotta näkisimme heissä itsemme ja omat asenteemme. Meistä jokainen on altis sortumaan omahyväisyyteen ja asettumiseen toisten yläpuolelle. Aina se ei ole vain niin ilmeistä. Oikeastaan mitä salakavalammin itsekeskeisyytemme tai ylpeytemme ilmenee, sitä parempi näemme itsemme muiden rinnalla. Lukiessamme Jeesuksen sanoja lainopettajista ja fariseuksista, mieleemme nousevat herkästi kaikki ne muut ihmiset, joissa näemme samankaltaisia piirteitä. Lähellä on ajatus: ”tuollainen en ainakaan minä onneksi ole”. Tällöin ei tilaa juuri jää itsensä tutkimiselle, mihin pyhän aihe meitä tämän tekstin äärellä kutsuu.

Kirjassaan *Tätä on kristinusko* **C. S. Lewis** pitääkin vertailua petollisena itsetutkistelun muotona. Vertailllessamme sorrumme ylpeyteen ja kateuteen, siis syntiin. Vertailllessani omaa uskoani

tai vanhurskauden tilaani toiseen, en keskitykään varsinaisesti omaan jumalasuhteeseeni. Oma uskontilani ei tällöin ole suhteessa Jumalaan, vaan suhteessa toisiin ihmisiin.

Niin alemmuuden- kuin ylemmydentuntoinenkin itsensä toisiin vertailija voi sortua ylpeyteen. Tämä on etenkin luterilaisen uskonkäsityksen pohjalta suuri riski, jossa ihmisen omaan toimintaan uskonsa tilan suhteen suhtaudutaan helposti vähätellen, jopa halveksien. Jos joku aidosti panostaa uskonelämänsä vaikkapa pitäessään kiinni säännöllisistä rukoushetkistään, on alemmuudentuntoisen helppo sortua kyseenalaistamaan toisen motiivia: ”Mikä tuokin luulee olevansa? Mokoma hurskastelija!” Tällöin toisen aktiivisuuden kritisoija väheksyy toisen uskonaktiivisuutta, ja itse asiassa sortuu ylpeyteen — se on vain verhottu itsensä vähättelyyn, mutta asettuikin asenteellaan toisen yläpuolelle.

Herätyskristillisissä piireissämme olen havainnut meidän sortuvan tuon tuosta vertailuun ’meidän’ ja ’muiden’ välillä. Tämä ei varmasti useinkaan tapahdu tiedostetusti tai sanoitetusti suoraan. Silti se välittyy asenteissamme ja puheissamme. Kun peräänkuulutamme ’raamatullisuuttamme’, vertaamme itseämme väistämättä niihin, jotka eivät meidän mielestämme sitä ole. Kun päivittelemme kirkon tilaa ja rappiota, keskitymme muiden synteihin omiemme sijaan. Tällainen asenne estää meitä näkemästä vaikkapa sitä, miten moni on kokenut tulleen ajetuksi ulos meikälaisten joukoistamme.

”Joka itsensä korottaa, se alennetaan”, sanoo Jeesus. Miten Jumalan armo ja häneltä saatava voima toimimia oikein on vastaanotettavissa, jos vain vertaamme itseämme muihin? Lewisin mukaan ylpeyteen lankeamista harva ihminen myöntää. Vain kristityt ajattelevat sen olevan väärin, mutta kuka tahansa inhoaa

nähdä sitä muissa. Ylpeys ajaa ihmisen tavoittelemaan parempaa kuin toisella. Se on syy kerskailuun, eripuraan, vertailuun, joskus valehteluun. Syy kaikkeen, mikä asettaa ihmiset eri asemaan tai pyrkii ajamaan omia oikeuksiaan toisten edessä. Ylpeyden tunnustamisen Lewis kirjoitti olevan avain Jumalan lahjojen vastaanottamiseen:

Niin kauan kuin olemme ylpeitä, emme voi tuntea Jumalaa. Ylpeä ihminen katsoo aina muita asioita ja ihmisiä alaspäin, ja tietysti niin kauan kuin katselemme alaspäin, emme voi nähdä mitään, mikä on yläpuolellamme.

Voimme tehdä testin: jos ajattelet, ettet ole yhtä ylpeä kuin joku läheisistäsi, on se ensimmäinen todiste sinua vastaan: olet ylpeä. Kuvitteletko olevasi parempi kuin joku toinen? Kuvitteletko olevasi nöyrempi kuin joku toinen? Silloin ylpeys tekee tekojaan sinussa. Kun myönnät olevasi ylpeä ja jopa ylpeämpi kuin toiset, olet lähempänä totuutta kuin uskotkaan. Tarkkaile ylpeyttäsi, ei toisten edessä, vaan itsessäsi! Se on ainoa tie nöyryyteen, ja ennen kaikkea Jumalan tuntemiseen.

Evankeliumitekstissämme on huomattavaa, että Jeesus käskee seuraajiaan noudattamaan lainopettajien ja fariseusten opetusta, sillä heidän tehtävänsä oli pitää hallussaan Mooseksen istuinta. Tulisiko

meidän siis ottaa vakavasti nämä sanat tänäänkin kirkollisen esivallan kunnioituksessa? Vaikka lainopettajien ja fariseusten tarkoituksiperät ovatkin pielessä, Jeesus varoittaa hänen omiaan ottamasta valtaa omiin käsiinsä, tai asettumaan esivallan tuomariksi, saati pitämästä itseään lainkaan erinomaisempaan. Tämä on totta tänäänkin, vaikkamme olisikaan samaa mieltä kaikesta kirkon johdon kanssa. Luotammeko kaiken keskellä häneen, jolla valta todella on?

Katsotaan siis vielä, miten Jeesus itse toimii. Hänhän ottaa tuomarin aseman näitä jakeitamme seuraavien 'voi'-huutojen myötä. Samalla hän kuitenkin esiintyy auktoriteettina — edellisen luvun lopussa hän vetoaa olevansa Israelin kuninkaan yläpuolella. Kysyessään fariseuksilta, kenen poika Messias on, hän saa vastaukseksi: ”Daavidin”. Sitten hän viitatessaan Daavidin sanoihin (Ps. 110) osoittaa paradoksin, miten on mahdollista, että Daavidin poika voi samalla olla hänen Herransa. Kuninkaalla ymmärrettiin olevan myös tuomarin rooli. Niinpä Jeesus saattoi käyttää lainopettajiin ja fariseuksiin nähden niin auktoriteettiasemaa kuin tuomiovaltaakin. Siihen voimme luottaa tänäänkin.

Markus Korri
pastori (SLEY), TM, Lahti